

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Veiligheid en Justitie
De heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum 5 juli 2011
betreft PNR-overeenkomst Europese Unie-Australië
Kenmerk 148867u

Geachte heer Opstelten,

De leden van de commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad hebben kennis genomen van de voorstellen voor besluiten inzake de tekening en de sluiting van de overeenkomst tussen de Europese Unie en Australië inzake de verwerking en overdracht van persoonsgegevens van passagiers (PNR) door luchtvaartmaatschappijen aan de *Australische Customs and Border Protection Service*.¹ De leden van de fracties van **D66** en **GroenLinks** verwelkomen de aanpak van de Europese Commissie om het niveau van bescherming van persoonsgegevens zo veel mogelijk te harmoniseren in PNR-overeenkomsten met derde landen, maar hebben over het op handen zijnde akkoord tussen de Europese Unie en Australië een aantal kritische opmerkingen en vragen. De leden van de fracties van **PvdA**, **CDA** en **SP** sluiten zich bij deze opmerkingen en vragen aan.

Allereerst is de *noodzakelijkheid* van de verwerking, overdracht en opslag van PNR-gegevens in de strijd tegen terrorisme en zware grensoverschrijdende criminaliteit naar de mening van de leden van de genoemde fracties nog altijd niet afdoende aangetoond. Het Europees Parlement vraagt de Europese Commissie al jarenlang om met overtuigend bewijs te komen. Het gebrek aan bewijs is ook een herhaaldelijke en consistente kritiek van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (European Data Protection Supervisor - EDPS) en de Artikel 29 Werkgroep, die inmiddels brede steun hebben gekregen bij onder andere de Juridische Dienst van de Raad en de Juridische Dienst van de Europese Commissie zelf.

In het voorgestelde Raadsbesluit onder nummer vier van de considerans en in de preambule van de overeenkomst zelf is te lezen dat de overeenkomst de grondrechten eerbiedigt, onder andere de artikelen 7, 8 en 47 van het Grondrechtenhandvest en artikel 8 EVRM. Voorts is in de preambule overwogen dat het gebruik van PNR-gegevens een belangrijk instrument is bij de bestrijding van terrorisme en ernstige grensoverschrijdende criminaliteit. Het recht op privacy vereist de onderbouwing van de noodzaak voor een dergelijke grootschalige opslag van alle passagiers. Nu een dergelijke onderbouwing in het

---

¹ COM(2011)280 en 281. Zie tevens de dossiers E110026 en E110026a op www.europapoort.nl

voorstel zelf ontbreekt willen de leden van de genoemde fracties graag van u vernemen met welke feiten en argumenten de PNR-overeenkomst met Australië gerechtvaardigd kan worden. Op welke wijze kunt u aantonen dat deze overeenkomst noodzakelijk is om de grensoverschrijdende criminaliteit te bestrijden, dat toepassing van de overeenkomst effectief zal zijn in dit opzicht en dat er geen minder ingrijpende methode is om het doel te bereiken?

Ook het bewijs voor de *proportionaliteit* van de verwerking, overdracht en opslag van PNR-gegevens in de strijd tegen terrorisme en zware grensoverschrijdende criminaliteit ontbreekt naar de mening van de leden van de genoemde fracties nog altijd. Waarom zijn de bestaande instrumenten zoals de API (Advance Passenger Information) Richtlijn niet toereikend? Met behulp van API-gegevens kunnen verdachten of gezochte personen worden geïdentificeerd. PNR-gegevens kunnen eventueel helpen om dit in een eerder stadium te doen, maar de toegevoegde waarde en de rechtvaardiging voor het gebruik en de opslag van PNR-gegevens van alle reizigers in identificeerbare vorm, ook als een reiziger eenmaal toestemming heeft om Australië binnen te komen, blijft onduidelijk. Welke alternatieven zijn onderzocht die minder verregaand zijn en die minder inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer van de reizigers?

Kunt u met het oog op de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen over noodzakelijkheid en proportionaliteit ook ingaan op de kritiek van 25 maart 2011 van de EDPS op de gebrekkige toets aan de noodzakelijkheid en proportionaliteit van het voorstel voor een Europese richtlijn voor het gebruik van PNR gegevens?² In uw brief aan deze Kamer van 30 mei 2011³ stelde u zich op het standpunt dat de Europese Commissie een nadere analyse zou moeten maken van deze aspecten, mede aan de hand van de adviezen van onder andere de EDPS. Bent u deze mening ook toegedaan ten aanzien van de voorliggende ontwerpovereenkomst met Australië? Zo nee, waarom niet? Is er een *impact assessment* gedaan van dit voorstel? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u de Kamer dit onderzoek doen toekomen?

Heeft de EDPS ook over de PNR-overeenkomst tussen de Europese Unie en Australië geadviseerd? Zo ja, wat is uw reactie op dit advies?

Verder is volgens de aan het woord zijnde leden de lengte van de bewaartermijn niet voldoende en niet overtuigend gerechtvaardigd. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg en het Duitse Constitutionele Hof zijn duidelijk dat de willekeurige opslag van persoonsgegevens van mensen die nergens van verdacht worden maximaal zes maanden toegestaan is, en het is onduidelijk waarom het noodzakelijk en proportioneel is de PNR-gegevens nu voor vijf en een half jaar op te slaan. In het eerste akkoord tussen de Europese Unie en Australië werden de PNR-gegevens helemaal niet opgeslagen dus er moet overtuigend worden aangetoond waarom het noodzakelijk is om de gegevens nu voor vijf en een half jaar op te slaan. Kunt u dit verder toelichten? Kunt u daarbij aangeven op welke wijze deze termijn van vijf en een half jaar is getoetst aan de EHRM-jurisprudentie

---

² COM(2011)32; zie tevens dossier E110005 op www.europapoort.nl

³ Kamerstukken I 2010/11, 32 669, C.

ten aanzien van artikel 8 EVRM, met name het Marper-arrest, gelet op het feit dat het hier - als gezegd - niet om verdachten gaat?

De leden van de genoemde fracties merken op dat er in de overeenkomst niets is opgenomen over *profiling* en zij vinden dit problematisch. Er is op dit moment niet duidelijk wat er wel en niet mag met betrekking tot *profiling*. Kunt u hier verdere uitleg over geven? De aan het woord zijnde leden roepen u op om u hard te maken voor een heldere definitie van *profiling* op Europees niveau.

De leden van de genoemde fracties merken ten slotte op dat artikel 16 VWEU niet is opgenomen als rechtsgrondslag voor de ondertekening en sluiting van de overeenkomst. Deze leden vinden dit onaanvaardbaar aangezien het doel van de overeenkomst is te verzekeren dat de overdracht van PNR-gegevens in lijn is met de Europese regels en principes inzake gegevensbescherming. Deze leden merken op dat de overeenkomst slechts *mindful* is van Artikel 16 VWEU en vinden dit onvoldoende. Artikel 16 VWEU dient opgenomen te worden in de rechtsgrondslag voor de ondertekening en sluiting van de overeenkomst.

De leden van de commissie zien uw reactie op bovenstaande vragen en opmerkingen met belangstelling tegemoet en verzoeken u vóór **1 september 2011** te reageren.

Hoogachtend,

P.L. Meurs

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad